

Actief beeldende therapie en het belang van beelden voor het kind

Al heel lang worden er verhalen verteld. Denk maar aan de verteller van volksverhalen die rondtrok van de ene plaats naar de ander om de mensen te vermaken.

De Abenaki, een oud Indianenvolk in Noord-Amerika, maakten gebruik van verhalen in de opvoeding van hun kinderen. Wanneer een kind iets verkeerd deed, kreeg het geen pak slaag of een andere straf maar vertelden de ouders of grootouders hem of haar één van de oude verhalen. Immers, een kind herinnert zich een pak slaag of een straf, dat hem boos of verdrietig heeft gemaakt, nog heel lang terwijl hij dan allang weer vergeten is wat hij verkeerd heeft gedaan.

Deze Indianen waren ervan overtuigd dat een goed verhaal een mens zijn hele leven kan helpen.

Deze zienswijze sluit prachtig aan bij de actief beeldende therapie waarin onder andere met verhalen wordt gewerkt. In deze therapie staat de beeldentaal van het kind centraal.

De Abenaki kenden nog het belang van beelden in de gesprekken met de kinderen. Het kind denkt nog niet in woorden maar is nog helemaal verbonden met de beelden in en om zich heen. Wanneer je ze vraagt waarom zo snel boos worden, zullen ze het -tot ongeveer hun 14e jaar- moeilijk kunnen vertellen. Zij kunnen nog moeilijk de juiste woorden geven aan wat er innerlijk in hen leeft.

Hoe snel zijn we als ouders dan niet geneigd om het in te vullen voor het kind bijvoorbeeld wanneer het 's nachts huilend uit zijn bedje komt: "Ach, ben je bang. Had je een nare droom?" Vanaf dat moment heeft het gevoel woorden gekregen en zal het kind je iedere keer als het 's nachts uit bed komt vertellen dat het bang is.

Zo zullen de kinderen, vanuit de nabootsing, woorden gaan gebruiken die wij ze, als opvoeders, hebben gegeven.

Beelden vormen de taal van het innerlijk. Een beeld ontstaat wanneer een ervaring een diepe indruk heeft gemaakt. Vervolgens blijven deze beelden in ons innerlijk leven. Wanneer deze beelden verstorend werken en de ontwikkeling van het kind bemoeilijken zal het kind signalen afgeven en merken de ouders, vaak als eersten, dat het kind niet lekker in zijn vel zit.

Signalen die het kind kan geven, zijn onder andere:

- . lichamelijke klachten zonder aanwijsbare reden
- . agressief of passief gedrag
- . hoogsensitiviteit en overgevoeligheid
- . problemen met slapen en eten
- . angsten
- . moeite met sociale contacten
- . pesten of gepest worden
- . onverwerkte traumatische ervaringen
- . eenzaamheid
- . verdriet
- . eenzijdige ontwikkeling of stilstand

Zoals verstorende beelden kunnen doorwerken in het innerlijk van het kind, kunnen positieve, levenskrachtige beelden juist versterkend werken. Wanneer het juiste beeld gevonden wordt, werkt dit helend en vervaagt na verloop van tijd het verstorende beeld.

In de actief beeldende therapie worden de beelden die het kind laat zien, samen met het levensverhaal, gebruikt om de oorzaak van de problemen te leren kennen en het kind en de ouders te begeleiden.

Deze vorm van therapie is ontwikkeld door Jeanne Meijs en wordt al tientallen jaren ingezet om kinderen, pubers, jongeren en ook volwassenen te helpen bij ontwikkelingsproblemen en levensvragen.

In de praktijkruimte zal het kind de beelden, die innerlijk leven, naar buiten brengen. Hiervoor is veel materiaal beschikbaar die het kind kan gebruiken in zijn spel of verhaal zoals sprookjesfiguren, ridders, familieleden, dieren, blokken, lappen, inrichting voor een huis, teken-, schilder-, knutselspullen en klei.

Door te kijken, te helpen, te vragen en het kind te bevestigen wordt het kind de mogelijkheid geboden zijn innerlijke wereld naar buiten te brengen. Vaak blijkt wanneer alles er mag en kan zijn, er een beeld te ontstaan van de oorzaak van de hulpvraag.

Aangezien de beeldtaal voor ieder mens uniek is, is deze therapie volledig maatwerk.

De therapeut zoekt naar het helende beeld of beelden die het verstorende beeld kunnen verzachten en uiteindelijk vervangen. Hierdoor kan het kind zijn eigen rode draad in het leven weer oppakken, wordt de stilstand opgeheven en kan het kind weer verder in zijn ontwikkeling. Dit hele proces vindt onbewust plaats. Pas vanaf een jaar of veertien wordt de betekenis van de beelden ook met het kind gedeeld.

Ouders zijn essentieel in dit hele proces. Zij zijn immers de deskundigen bij uitstek wanneer het om hun eigen kind gaat. Na de intake en de diagnostische fase worden de beelden besproken zodat de ouders het proces van het kind kunnen volgen en worden hieraan inzichten voor de opvoeding ontleend.

Zoals een tuinman een handvol verschillende zaadjes heeft en niet weet welke bloem uit welk zaadje komt, zal hij heel zorgvuldig te werk moeten gaan om ze tot volledig wasdom te brengen.

Hij vertrouwt erop dat ze zullen uitkomen en zal goed moeten waarnemen wat er gebeurt wanneer de sprietjes boven de grond komen zodat hij ontdekt wat het ene en het andere plantje nodig heeft. Zure grond, mest, zon of juist schaduw? Veel of weinig water, beschutting van een muur, enzovoorts?

Door zich heel goed af te stemmen op de ontkiemende zaadjes en goed te kijken en te luisteren naar de groei en ontwikkeling en het zelf niet in te vullen, kan hij zien wat er worden wil en wat ieder plantje daarvoor nodig heeft.

Dan ontstaan er allemaal verschillende bloemen die op hun eigen specifieke plekje en onder hun eigen, individuele voorwaarden tot volledige groei en bloei kunnen komen.

Wanneer wij, als opvoeders, in staat zijn om werkelijk te blijven kijken en te luisteren naar het kind, niet invullen wat we denken dat het kind nodig heeft, dan kan het beeld gaan spreken.

Dan zullen we ontdekken dat ieder kind zijn eigen talenten en uitdagingen heeft om zijn eigen unieke weg te gaan en later zijn eigen unieke plek te vinden in de maatschappij. Dan kan er een veelkleurig bloemenveld ontstaan omdat ieder kind mag zijn wie hij is en worden wie hij wil zijn!

Saskia de Backker

praktijk Offingawier Fiifgeawei 32, 8626 GC Offingawier telefoon 0515 - 43 84 16
e-mail info@saskiadebackker.nl internet www.saskiadebackker.nl

Geregistreerd lid van, SAMPO (Beroepsvereniging van actief beeldende therapeuten), NFG registratienr. 8514 en RBCZ 174529R Kamer van Koophandel nummer 50611526, AGB code zorgverlener 90-044827 en 94-002418, AGB code praktijk 90-53515 en 94-059585, rekeningnummer NL 11 ABNA0400075989 en Bic ABNANL2A